

---

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

### ספרות ההלכה הקדומה: עיונים בברית דמשק - 7856

תאריך עדכון אחרון 19-08-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תלמוד והלכה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יאיר פורסטנברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [yair.furstenberg@mail.huji.ac.il](mailto:yair.furstenberg@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: ג 12-13

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסמינר יבחן את מאפייני ספרות ההלכה הקדומה באמצעות קריאה וניתוח של מספר יחידות הלכתיות מתוך ברית דמשק. בסמינר נעמוד על המאפיינים הטקסטואליים הייחודיים של החיבור, ונבקש למקם את השיח ההלכתי שלו בתוך הקשרו הספרותי, ועל רקע מבט רחב על מגמות כלליות בתולדות ההלכה הקדומה. תשומת לב מיוחדת תנתן להקשר הכיתתי שבו עוצבו ההלכות בחיבור.

מטרות הקורס:

לימוד משותף של יחידות הלכתיות בברית דמשק בנושאי טהרה, נישואין, שבועה ומשפט שבמהלכו: [א] נאפיין את גישתו הפרשנית וההלכתית של החיבור בהשוואה לחיבורים אחרים [ב] נבחן את שיקולי העריכה של המקורות וצירופם. [ג] נתחקה אחר המקורות ההלכתיים של ארגון היחד

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לפרש מקורות מתוך ספרות ההלכה הכיתתית על מאפייניה הייחודיים, תוך שימוש בספרות עזר.
2. להתמצא בספרות המחקר על ברית דמשק וההלכה מקומראן
3. להשוות את גישתם הפרשנית וההלכתית של העדה עם ההלכה הרבנית

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: קריאה במקורות ובמחקר ודיון בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

[א] מבוא

\* נוסח: מן הגניזה לקומראן

\* מבנה החיבור

\* מקורות ומהדורות קדומות

[ב] עיונים בהלכה של ברית דמשק

\* זרמים בהלכה הקדומה

\* גישה פרשנית

\* עריכה של סרכים הלכתיים

\* זיקה לחיבורים הלכתיים אחרים

[ג] הלכה וארגון קהילתי

\* עדים ותוכחה

\* חוקה ובעלי תפקידים.

חומר חובה לקריאה:

א' קימרון, מגילות מדבר יהודה, כרך א, ירושלים תשע"א  
י' שיפמן, הלכה הליכה ומשיחיות בכת מדבר יהודה, ירושלים תשנ"ג  
כ' ורמן וא' שמש, לגלות נסתרות: פרשנות והלכה במגילות קומראן, ירושלים תשע"א  
מ' קיסטר, 'לחקר ההתהוות המהדורות הקדומות של ברית דמשק', באר שבע יח (תשס"ו), עמ'  
209-223

ש' נאה וא' שמש, 'עדים זוממים: לתולדותיה של פרשנות הלכתית קדומה', מגילות יא (תשע"ו), עמ'  
293-315

C. Rabin, *The Zadokite Document: I. The Admonition, II. The Laws*, Oxford 1954

P. R. Davies, *The Damascus Document: An Interpretation of the "Damascus Document"*, Sheffield 1983

J. Baumgarten, *The Damascus Document, 4Q266-273, Qumran Cave 4.18, DJD 18*,  
Oxford 1996

J. Baumgarten and E. Chazon, *The Damascus Document: A Centennial of Discovery*,  
Leiden Boston 2000

C. Hempel, *The Damascus Texts*, Sheffield 2000

S. Hultgren, *From the Damascus Covenant to the Covenant of the Community: Literary Historical and Theological Studies*, Leiden Boston 2007

חומר לקריאה נוספת:

*Orion Bibliography on the Damascus Document*

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 100 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: